

Windmolens: de gevolge

Heeft de windmolen ondanks zijn exotische start (wie herinnert zich nog de eerste windmolen in Sankt Vith?) en mooie ontwikkeling een problematische grens bereikt? De spectaculaire groei, de overwoekering van het landschap en de betwisting van bepaalde 'vaststaande' feiten veroorzaken onenigheid. Want toegegeven, windmolens bieden inderdaad aannemelijke oplossingen voor de energieproblemen maar de massaproductie van windenergie doet ook nieuwe problemen rijzen.

De Belgische windenergie doet het goed. Volgens APERe en ODE Vlaanderen bedroeg het Belgische windvermogen op 31 december 2011 1.078 MW, verdeeld over Wallonië (541 MW), Vlaanderen (342 MW) en het federale maritieme grondgebied (195 MW). Het Belgische windpark bestaat uit 437 onshore en 61 offshore windmolens. Op het gebied van offshore windmolens behoort België tot de vijf belangrijkste Europese landen.

Op de Thorntonbank in de Belgische open zee beheert het maritieme windmolenpark C-POWER sinds 2009 zes windmolens. In 2012 komen daar 24 turbines bij en in 2013 nog eens 24. In totaal zullen zij een vermogen van 325 MW genereren. En daar houdt het niet bij op. De concessies Rentel en Seastar zullen in samenwerking met Belgische partners geïnstalleerd worden op respectievelijk 31 en 38 kilometer van de Belgische kust en met een productiecapaciteit van 288 MW en 246 MW. Samen zullen deze drie windparken bijna evenveel energie produceren als één kernreactor.

In december 2010 hebben tien landen een samenwerkingsakkoord ondertekend voor de bouw van windparken in de Noordzee, het Kanaal, de Keltische Zee en de Ierse Zee op een oppervlakte van zo'n 760.000 km². Volgens sommige ramingen zal tegen 2050 bijna 47% van de verbruikte elektriciteit in Europa op zee geproduceerd worden.

Moet het beste nog komen in Wallonië?

Na een wetenschappelijke analyse van haar windenergiepotentieel heeft de Waalse regering de hoeveelheid energie die tegen 2020 door windmolens geproduceerd zal kunnen worden, op 4.500 GWh geraamd. Dit komt overeen met meer dan de helft van de doelstelling die het Waalse Gewest via Europese besluiten bepaalde op het gebied van hernieuwbare energie. Om dit te bereiken, moeten jaarlijks en dat gedurende acht jaar, tachtig nieuwe windmolens van 2,1 MW gebouwd worden, ofwel 640 windmolens in totaal. Als we alleen naar de bekende projecten (in effectenstudie, in afwachting van vergunning of in beroep) kijken, zou het Waalse windmolenpark

een geïnstalleerd vermogen van 2.500 MW kunnen genereren, wat staat voor een productie van 5.600 GWh/jaar.

Referentiekader en windenergie-decreet

Een ambitieus ontwikkelingsplan als dit dient gepaard te gaan met een planning en een regelgeving die rekening houdt met de belangen van de buurtbewoners, de landschapskwaliteit en de gevolgen voor de naturomgeving. Sinds 2002 bepaalde een 'referentiekader' de voorwaarden voor de installatie van windmolens. De herziene versie van december 2011 bepaalt voortaan de nieuwe regels en aanbevelingen, onder andere voor het visuele en geluidscomfort van de buurtbewoners, de hergroepering in windparken, de biodiversiteit en het landschap, de openstelling van het kapitaal voor burgerlijke participatie en compenserende vergoedingen.

Daarnaast zal de Waalse regering in 2012 een 'positieve referentiekaart' samenstellen met de beste gebieden voor de installatie van windmolens. Tot slot zou er in 2013 een 'windenergie-decreet' tot stand komen.

Controverse

Het is duidelijk dat windenergie een zekere maturiteit verworven heeft: van een leuk, utopistisch lokaal initiatief is het uitgegroeid tot een volledige industrietaak. Wie 'industrietaak' zegt, zegt 'zware economische uitdagingen', wat de controverse maakt. Sommigen, onder wie Jean-François Mitsch, die zich voorstelt als een onafhankelijke expert 'in alle betekenissen van het woord', zoals hij benadrukt, deinen er niet voor terug om te beweren dat "Wallonië ieder jaar ongeveer vijf miljard aan inkomsten verliest" omdat er steeds meer financiële middelen naar buitenlandse groepen gaan. Jean-François Mitsch geeft meer uitleg bij deze argumentatie in een dossier dat geraadpleegd kan worden op www.mitsch.be. Een van de punten die hij aankaart: "Er liggen momenteel 900 windmolendossiers bij de minister. De doelstellingen van 2020 zijn al bijna bereikt door de sector die tracht aan te tonen dat het nieuwe decreet niet toegepast

n van maturiteit

Volgens sommige ramingen zal tegen 2050 bijna 47% van de verbruikte elektriciteit in Europa op zee geproduceerd worden.

hoeft te worden. De argumentatie van Edora (federatie van de producenten van hernieuwbare energie) moet bewijzen dat de nieuwe bepalingen van het nieuwe referentiekader voldoende zijn, want de sector is zich bewust van de problemen en heeft er ook een oplossing voor. Eigenlijk tracht de sector vooral de enorme stroom aan financiën die ze op zich ziet afkomen veilig te stellen.

Oproep tot een vernieuwde controle van het publiek

“Er zijn weinig intercommunales die georganiseerd te werk gaan en de leiding nemen in de dossiers” gaat Jean-François Mitsch verder. “Toch zouden openbare aanbestedingen het mogelijk maken om projecten te vergelijken en misschien interessantere compensaties en technische alternatieven te bestuderen. Er zou een intercommunale moeten komen die de sector kan organiseren. Maar het lijkt wel alsof de wil er niet is. Nochtans wordt dat voor drinkwater wel gedaan. Waarom kan het dan niet hetzelfde doen met wind? Volgens een opiniepeiling van Ipsos in opdracht van de Openbare Dienst van Wallonië (SPW) en Edora zouden de Belgen wel projecten willen financieren maar er is geen beleid om financiële middelen te verzamelen en overheidsprojecten te ontwikkelen. De zes miljard die binnengehaald werd door de Leterm-

obligatie, bewijst de kracht van de Belgen. Er zouden er echter maar drie nodig zijn om het Waalse project 100% door de Walen te laten financieren...”

Groenestroomcertificaten: speculatiemechanisme?

De quota voor groenestroomcertificaten, die door de regering vastgelegd werden, helpen om de actoren gerust te stellen zonder hen ertoe te verplichten alles billijk te verdelen. Het groenestroomcertificaat werd uitgedacht om de duurzame energie op een verkoopprijs van 100 euro/MWh te brengen en een ROI van 8% te bereiken... Windenergie is bij gelijke windomstandigheden financieel veel winstgevender in Wallonië dan in Frankrijk: in Frankrijk bedraagt de verkoopprijs 82 euro/MWh, in België 110 en 180 euro (de prijs op de ‘vrije’ markt plus het steunmechanisme van de groenestroomcertificaten). Dat is het dubbele! Moet dit mechanisme behouden blijven? Zo ja, moet men durven regulariseren en de voorziene criteria toepassen om speculatie te beperken?”

De windmolen doet duidelijk niet langer dromen, want voortaan draait hij niet alleen door de wind, maar ook door heel veel geld...

Patrick BARTHOLOMÉ ■

Het windenergiepotentieel van steden

In onze jaarlijkse editie van ‘Belgium Real Estate Showcase’ berichtten we al over een document dat Leefmilieu Brussel in juli 2009 publiceerde: “Studie over de aanwending van het windenergie-potentieel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”. Naar aanleiding van de publicatie van het verslag werd in 2010 een eerste windstudie uitgevoerd, beperkt tot het Manhattan Center in de Noordwijk, en werden brainstormingsessies met wetenschappers, lokale overheden, architecten en sociologen georganiseerd. In 2011 werd gestart met de samenstelling van een windkaart voor Brussel en werden twee platformen opgericht: de website Wincitybrussels en Urban Wind HUB, een netwerk van partners die jaarlijks bijeenkomen om een stand van zaken over het Wincity-project op te maken. Tot slot werd er een windenergiefacilitator aangeduid, namelijk het bureau Amay!, dat potentiële stedelijke sites identificeert aan de hand van een projectoproep en deze projecten begeleidt. Zes sites die overeenstemmen met verschillende typologieën, zullen geselecteerd worden. Er zijn al een aantal prospects: de Zuidertoren, de North Galaxy-toren, het gebouw van Coca-Cola en de Haven van Brussel. Na de resultaten van de proefprojecten zal het Gewest een strategie kunnen uitwerken voor de installatie van stedelijke windturbines.

U kunt in de bibliotheek het artikel lezen en downloaden dat over dit onderwerp verscheen in de editie 2012 van ‘Belgium Real Estate Showcase’ www.pro-realestate.be/library: ‘Wind turbines in Brussel’ 19/03/2012. De artikelen in de bibliotheek zijn gerangschikt in dalende volgorde van hun online publicatiedatum.

De Strata Tower in Londen, die door de inwoners van de stad schertsend ‘The Razor’ genoemd wordt, is een residentieel gebouw met 42 verdiepingen en 408 appartementen, dat eind 2010 opgeleverd werd. Dankzij de drie windmolens op het dak produceert het gebouw 8% van de energie die het verbruikt.